

*una caritate,
una regula,
similibusque
vivamus moribus*

*Liturgia est culmen
ad quod actio Ecclesiae tendit
et simul fons unde
omnis eius virtus emanat.*

SECRETARIUS LITURGIÆ
Ordinis Cisterciensis

2020-1

Stift Heiligenkreuz, 2020. november 27

Kedves Nővérek és Testvérek,

egy olyan év végén, amely elsősorban a COVID-19 járvány miatt a liturgikus területre is rányomta a bélyegét, szeretnék egy liturgikus körlevelet küldeni Mindannyiuknak. A Szentszék és a helyi püspöki konferenciák ismételten felhívták a figyelmet, hogy a liturgikus rendbe bele kell nyúlni, hogy egyrészt a biztonságos és kockázatmentes ünneplést, másrészt az egyházi lét megőrzését, mint konstitutív elemet biztosítani lehessen. Ezek az olykor nagyon szigorú beavatkozások fájdalmat okoztak, ugyanakkor megmutatták nekünk, hogy milyen nagy mértékben határozza meg a liturgia kolostori identitásunkat. Sok mindenről le kell, le kellett mondanunk, más dolgokat újra megtanultunk, ami végeredményben gazdagított bennünket. Mindannyiukat meg szeretném hívni arra, hogy a közösségben tudatosan reflektáljanak arra, hogy mit eredményezett ez az időszak és ezek az alkalmazkodások a közösségükkel és a liturgiájukkal. Gondolják át, hogy mit érdemes megtartani és mi az – amit amint újra lehetséges – a liturgikus tevékenységeikbe felvennének.

Mivel a liturgiára vonatkozóan több egész egyházra illetve csak bizonyos egyházmegyékre vonatkozó előírások vannak, amelyek a COVID-19 miatt lettek szükségesek, és így időben és földrajzilag is különbözőképpen relevánsak, ezért nem fogok ezekbe belemenni. Mindezekről a felelős püspököknél illetve püspöki konferenciáknál tudnak informálódni.

A kolostor magánnapára

Mivel növekszik a boldoggá- és szentté avatások száma, amely a római általános naptárt, a rendi naptárt és a különböző egyházmegyei naptárt is megtoldja, ezért Mauro-Giuseppe Lepori generális apát arra kért engem, hogy a naptárhoz kapcsolódó meglévő szabályozásokra emlékeztessen Önöket.

A 2. Vatikáni Zsinat a "Sacrosanctum Concilium" liturgikus konstitúcióban a 102-111-es szám alatt a liturgikus év alapmondataira tanít bennünket: "107. A liturgikus év átrendezésében – szem előtt tartva mindig korunk viszonyait – úgy kell megtartani vagy visszaállítani a szent idők hagyományos szokásait, hogy ezek megőrizték eredeti jellegüket. Így fogja táplálni a hívők vallásos életét a krisztusi megváltás misztériumainak, különösképpen is a húsvéti misztériumnak az ünneplése. (...)108. A hívők figyelme elsősorban az Úr ünnepeire irányuljon, amikor az év folyamán az üdvösség misztériumait ünnepljük. Ezért az üdvösség misztériumait ünneplő időszakok (proprium de tempore) elsőbbséget élvezzenek a szentek ünnepeivel szemben, hogy az üdvösség

misztériumainak teljes köre méltó ünnepléshez jusson. (...) 111. A hagyománynak megfelelően tiszteljük az Egyházban a szenteket, tiszteletben tartjuk hiteles ereklyéiket és képeiket is. A szentek ünnepei ugyanis Krisztusnak szolgálóiban véghezvitt csodatetteit hirdetik, a hívőknek pedig követésre és utánzásra alkalmas példát adnak. A szentek ünnepei ne kerüljenek túlsúlyba az üdvösséget szerző misztériumok ünnepeivel szemben, megtartásuk többnyire egy-egy részegyház, nemzet vagy szerzetescsalád körére korlátozódik. Az egész Egyházra csak azoknak a szenteknek a tiszteletét kell kiterjeszteni, akiknek jelentősége valóban egyetemes.”

Továbbá a vasárnapot és a böjti időt különleges módon új megvilágításba kell helyezni. Hogy mindezeket a realitásban is meg lehessen valósítani, a naptárt lecsökkentettük azt szem előtt tartva, hogy az új választékban lehetőség szerint különböző kategóriákból emeljük ki szenteket: nemre, egyházi állapotra, kontinensre, évszázadra, stb. való figyelemmel. Valamint az ünnepi fokozatot is 5-re csökkentettük: Sollemnitas, Festum, Memoria obligatoria, Memodria ad libitum, pro Missa ad libitum. A liturgikus napok számára így egy jól alkalmazható jegyzéke jött létre, amely a Breviáriumban és a misekönyvben is megtalálható.

Egy konkrét kolostor naptára számára elsősorban a római egyetemes naptár az alapvető. Hiszen az az egész római egyháznak kötelező. Ez a mi rendi direktóriumunkban – mindig aktuális állapotban – megtalálható.

Mindegyik egyházmegyének van egy saját egyházmegyei naptára, amelyet a püspök és a Szentszék jóváhagy. Ebből a naptárból a rendi közösség csak az egyházmegye fő szentjét, mint főünnepet, a nagyobb terület főszentjét (pl. kontinens) és a katedrális szentelési napját, mint ünnepnapot veszi át. Az összes többi itt található emléknap nem meghatározó a rendi közösség számára és ezért nem is kell ünnepelni. Mivel ezek a napok a rendünk direktóriumában nem ismertek, ezért ezekről be kell számolni, hogy a direktóriumba bekerüljenek.

Rendünknek, mint az összes többi rendnek, van egy sajátos rendi naptára is, amelyet az egyetemes káptalan és a Szentszék hagy jóvá. Ez az egész rend számára kötelező. Ezt a rendi direktóriumunkban – mindig aktuális állapotban – meg lehet találni.

Egy terület, vagy város védőszentjét főünnepként ünneplünk, az esetleges társszentet emléknapként. Minden kápolnának és templomnak (tehát mindegyik kolostori templomnak is) van további saját ünnepe: felszentelése napjának az ünnepe, amelyen felszentelték; a templom címének a főünnep; azoknak a szenteknek vagy mártíroknak az emléknapja, akik az érintett templomban nyugszanak. Mivel ezen napok rendünk direktóriuma számára nem ismertek, be kell róluk számolni, hogy fel lehessen venni ezeket is a direktóriumba.

Ha van olyan nap, amelyre nem esik sem főünnep, sem ünnep- vagy emléknap, akkor megvan a szabadságunk, hogy egy nem kötelező emléknapot ünnepeljünk az egyházmegyei naptárból vagy a martirologiumból egy szent napját. Ha egy boldogot szeretnénk ünnepelni, akkor azzal a feltétellel, hogy ez a boldog az érintett területről (régió, egyházmegye, rend) legyen boldog. Szenteket lehet a világegyházban liturgikusan ünnepelni, boldogokat csak az adott rész-egyházban. Ezeket azonban legfeljebb a Memoria ad libitum rangnak megfelelően lehet ünnepelni, és semmi esetre sem lehet csak azért magasabb fokra emelni, mert a közösség elöljárójának vagy egy tagjának a névnapja.

Általánosságban arra kell figyelni, hogy a naptárt ne terheljük túl, ez különösen az adventi és a nagyböjti időre vonatkozik. Itt gyakran tanácsos, a házi kalendáriumból inkább kevesebb szentet felvenni és azokra hangsúlyt fektetni, és különösen azokat érdemes kiválasztani, akik valahogyan kapcsolódnak a közösséghez. Nem az az Egyház elvárása, hogy az egész egyházmegyei naptárban,

valamint a teljes rendi naptárban szereplő összes nem kötelező emléknapot megünnepeljünk. Az évközi idő ünnepének már önmagában nagy értéke van. Arra szeretném Önöket felszólítani, hogy kritikus szemmel vegyék át a saját házi naptárat és adott esetben az itt felsorolt normákhoz igazítsák. Azt is javaslom, hogy a direktórium adatait is megvizsgálják, és adott esetben megváltoztassák. Ehhez írjanak kérem egy mailt Xavier Guanter O.Cist testvérnek a következő címre: biblioteca@poblet.cat. Szeretném megköszönni Xavier testvér szolgálatát és mindenkinek azt javaslom, hogy rendszeresen vegye kezébe a direktóriumot, hogy így azokkal a szentekkel is kapcsolatba kerülhessen, amelyeket más közösségekben ünnepelnek, valamint az elhunytakért is imádkozni lehet, akik az évben hunytak el és a függelékbe került a nevük.

Aktualitások az Egyházból és a Rendből

Az Istentiszteleti Kongregáció 2019. október 7-i dekrétumával (Prot. N. 404/19) – a pápa kívánságát követve – „a loreto-i boldogságos Szűz Mária” emléknapja, a római egyetem naptárban december 10-ére került, mint „memoria ad libitum” és így az egész Egyházban lehet ünnepelni. A latin Collecta (könyörgés) itt olvasható:

Deus, qui promíssa Pátribus adimplens
beátam Vírginem Maríam elegísti,
ut matrem fíeret Salvatóris,
concéde nobis illíus exéempla sectári,
cuius humílitas tibi plácuít,
et oboediéntia nobis prófuit.
Per Dóminum.

A szentmise perikópái a következők:

LECTIO I Is 7,10-14; 8,10, n. 707, 7.

PS. RESP. Lc 1, 46-47. 48-49. 50-51. 52-53. 54-55, n. 709, 5.

ALLELUIA Cf. Lc 1, 28, n. 711, 1.

EVANG. Lc 1, 26-38, n. 712, 4.

A vigília olvasmányához a következő szöveg áll:

Ex Epístola sancti Ioánnis Pauli II papæ pro VII sæculári anniversário Almæ Domus Lauretánæ
(Lettera a Mons. P. Macchi, 15 agosto 1993: Insegnamenti di Giovanni Paolo II, XVI/2, 526-537)

Minden ország saját nyelvének megfelelő fordítását az illetékes püspöki konferencia oldja meg és adja ki.

A brazíliai kongregáció a következő hírrel talált meg engem:

A brazíliai kongregáció új zsolozsmájáról: a zsolotárók a Rituale Cisterciense 1-es sémája alapján vannak, anélkül, hogy az éjszakát két hétre felosztanák. A Vaussin-Hymnarium a maga egyszerűségében szinte érintetlen (de talán a végső verzió sok Bernardin- és Stephan-himnuszt fog még hozni); a tradicionális antifonálé (többségében a Westmalle-i nyomtatásból és Bernard Kaul kiegészítéseivel); a rövid olvasmányok és válaszos énekek a “Liturgia horarum”-ból. Az új

zsolozsmát a kongregáció összes kolostorában be kell iktatni, és szükség szerint két lehetőséget javasol: egyet, amely a mi tradícióinkhoz közelebb kerül, és egyet, amely a tulajdonképpeni “Liturgia horarumhoz” jobban kapcsolódik. Nagyon jól bevált. Úgy tűnik az új elrendezés tetszésre talált (ami szinte csoda). Még azoknak a kolostoroknak sem volt problémájuk az új könyvekkel, akik a “Liturgia Horarum” zsolotárbeosztást négy hétben használják. Hála Istennek kongregációnk összes kolostora jól fogadta ezt az új könyvet, és végre ismét van egy közös breviáriumunk. (ΩΩΩ) Szívből gratulálunk a nagyszerű munkához!

Misekönyv: Tervbe van véve, hogy ennek az átdolgozott fordításnak a konfirmációja (Szentszék) elérhető legyen, és egy szép verzió jelenjen meg egy különálló olvasmányos könyvvel. A végleges változat függelékként az “Ordinarium Missae” és a nagyhétre szóló ciszterci szertartást is tartalmazni fogja (vö. *Rituale Cisterciense* 1998). Kottákat, egy “Missa in cantu”-t, prefációt dallammal, stb. is fog tartalmazni ez a könyv. Mindezen dolgok közül eddig csak a Missae Propriae átdolgozása készült el portugálul. Következő lépésként a rend naptárát és a misekönyv 2002 brazil fordítását kell megvárunk, mielőtt a kiadással való munkát megkezdhetjük.

Martyrológium: A római martyrológium elkészült portugálul. Használat során azonban megállapítottuk, hogy ezt a kiadást egyáltalán nem lehet jól alkalmazni a káptalanteremben (vagy a refektóriumban, ahogy ezt manapság sok közösség teszi), mert túl hosszú, túl sok szentet tartalmaz, stb. Ezen kívül pedig nagyon távol áll a mi tradícióinktól. Tehát elkezdtek a tulajdonképpeni martyrológiumot egy tradicionálisabb formába átkonvertálni, amelynél mindig, ha lehetséges volt a Ciszterci Martyrológiumból vettük a régi bejegyzéseket. Ez egy meglehetősen komplikált munka, azt be kell lássam. A kötet Szent Benedek Reguláját is tartalmazni fogja a ciszterciek klasszikus felosztásával (négyyszer egy évben). Ez önmagában Itatingában lesz alkalmazva, de a többi kolostor számára is rendelkezésre áll, ha valamelyik használni akarná.

Továbbá létrejön egy olvasmányos könyv (Lectoinarium) kiadása is a halottvirrasztásra. A brazil fordítást még át kell dolgozni és szép formába kell hozni a kiadáshoz.

A liturgiáért felelős titkárság tevékenységei

2021 februárjára tervben volt a liturgiáért felelősöknek egy találkozó. Ezt sajnos a COVID-19 miatt le kellett mondani. Reménykedem egy újabb időpontban, amint tervezni lehet.

Ezért halad a munka a teljes latin-német zsolozsmáskönyvvel olyan lassan. Ugyanígy a *Graduale Cisterciense* is elkezdett konkrét formát ölteni. Akit érdekel, bármikor jelezheti nekem.

A mai nappal 198 regisztrált felhasználója van az online-Thesaurusnak. Ha még nem regisztráltak, bármikor megtehetik: www.liturgia-ocist.org! Itt lehetőségük van 132 fájlt letölteni, eszmecsereét folytathatnak liturgikus témákban a fórumon, és saját fájlokat is feltölthetnek. Kérjük gazdagítsák ezt az egyedülálló liturgikus felületet bejegyzéseikkel és részvételükkel.

Új publikációk és más megjelenések

A francia Abbaye de Notre-Dame de Fidelité bencés nővérei azt a célt tűzték ki, hogy a gregorián énekek komplett repertoárját felveszik. 7000 óra énekről van szó. Információkat itt találhatnak: www.neumz.com

Az olasz Praglia apátság bencései kiadták antifonáléjuk második kötetét: „Antiphonale Monasticum vol. 2 – De Sanctis“. Ez az antifonálé a B séma szerint van összeállítva és az első kötethez kapcsolódva a vigíliák kivételével az egész egyházi év összes imaóráját tartalmazza. Nagyon szép és nemes könyvek kívülről és belülről is. Rendelni lehet: www.praglia.it

Alicia SCARCEZ, *L'antiphonaire cistercien primitif d'après les sources musicales de 1136/1140, Le premier chant de Cîteaux retrouvé*. Spicilegium Friburgense Nr. 47, ISBN 978-3-402-13636-2. Ebben a hatalmas terjedelmű műben (855 oldal!), amely kifejezetten mint zeneileg pedáns ugyanebben a sorozatban megjelent Chrysogonus Wadellis szövegkiadásokat, archeológiai érzékkel egy eddig ismeretlen zenei területet nyit meg, ugyanis az első ciszterci antifonálét, amely Stephan Harding alatt Cîteauxban és a többi rendi kolostorban az 1140-es évek elejéig használatban volt. A belga liturgiatudós, Alicia Scarez (1978-as évfolyam), a svájci Université de Fribourg-on taint és kutat, jártas a zenetudományban, liturgikus énekekben (kántor és kórusvezető), zenei paleográfiában, valamint a középkori rendek kulturtörténetében is. A 2012-ben megírt díjjal jutalmazott disszertációjában a Bernhard Clairvaux ideje alatti ciszterci korálreformról, az ún. második korálreformról ír, amely felvilágosító erővel bír ebben a témában. Sokszínű adottságaival, valamint pontos munkavégzése miatt és szemmel láthatóan, mert örömét leli a szerkesztői és rendszerezői tevékenységben, arra termett, hogy ilyesfajta összeállításokat készítsen.

A francia Solesmes apátság bencései 2019-ben újra kiadták a „Liber Hymnarius“-t. Az egyetlen igazítás a közös rész (Commune) himnuszokra vonatkozik az 1983 óta a római naptárba felvett szentekhez, új énekek nincsenek. Az azonban feltűnik, hogy a régi előszót Dom Cardine-től eltávolították, amellyel a solesmes-i szerzetes a korálok szemiológiai értelmezését emeli ki. Mindehhez jön, hogy a kottákban minden olyan utalást töröltek, amelyet a legrégebbi neumák dallamainak fényében értelmeztek. Ez egy néma, de egyértelmű kifejezése a kiadónak arra vonatkozólag, hogy az apátság ezzel hivatalosan is elbúcsúzott rendtársuk, Cardine szemiológiai értelmezésétől. Hogy a régi előszót és ezzel a korálok szemiológiai értelmezését ténylegesen elavultnak tekinthető, maradjon eldöntetlen. Az olyan projektek által, mint a *Graduale Novum*, erőteljes életjeleket mutat ez a mindenekelőtt liturgikus teológiára orientálódó dallamértelmezés, amelynek jelentősége és példaértékű hatása van a ciszterci dallamok értelmezésével kapcsolatos kérdésekre. (ISBN-13: 978-2852743199, ISBN-10: 2852743191)

Az olasz misekönyv harmadik kiadásban jelent meg (*Messale Romano, terza edizione*). Néhány különlegességet kiemelve: a Miatyánk-kérés „ne vígy minket a kísértésbe“ a hivatalos olasz szövegváltozatban a jövőben „ne engedj minket a kísértésbe“ fog szólni. A kehely szavainál továbbra is az áll „értetek és mindenkiért“. A Glóriában a „béke a földön a jóakarató embereknek“ részt azzal a fordulattal helyettesítik, hogy: „béke a földön az embereknek, akiket Isten szeret“. Valamint sok sajátos javakat tartalmaz és amelyek a nyelvi kifejezésre is figyelemmel vannak: „fratelli e sorelle“. A Kyrrie-ben a jövőben a görög eredeti verziót részesítik előnyben. Az új misekönyvet azonnal használatba lehet venni és 2021. április 4-től, Húsvétvasárnaptól kezdve kötelező.

Válaszok az egyéni kérdésekre

„Hogyan kell eljárni, ha a Halottak napja (november 2.) vasárnapra esik?“

A liturgiai ünnepek rangsorolása szerint ez egyértelmű: A Halottak napja itt I.3 (mint főünnep) szerepel, a vasárnap évközi időben II.6. (mint ünnep). Így a Halottak napja a vasárnapot felülírja. A zsolozsmában és a misekönyvben a következőképpen kezeli ez a kategória a dolgot: A mise a

perikópákkal a Halottak napját ünnepli, a zsolozsma azonban a vasárnapot. Arra az esetre, ha a Laudest és a Vesperást hívekkel együtt ünnepeljük, LEHETSÉGES a Halottak napi Laudest és Vesperást venni. Ebben a helyzetben ugyanis egyértelműen érezhető, hogy a feltámadás misztériumát, amelyet vasárnap ünneplünk, a halottakra való emlékezéssel egységben lehet megünnepelni és ez ettől nem is választható el.

„A mi rendünkben a térdhajtás helyett mély meghajlás van. Ez akkor is érvényben van, ha a tabernákulum előtt haladunk el?”

A római liturgiában az IGMR 274-ben van szabályozva a térdhajtás és meghajlás: “A térdhajtás, amikor a jobb térd a földet érinti, a tiszteletet fejezi ki; éppen ezért a legszentségesebb szentségnek jár, pontosan úgy mint a Szent Keresztnek az Úr szenvedésének péntekjének liturgiájában (Nagypénteken). A szentmise alatt a papok háromszor hajtják térdet: A szentostya felemelése után, a kehely felemelése után és az áldozás előtt. Sajátosságok, amelyek a koncelebrált szentmisén vannak, ott helyben vannak megadva (vö. Nrn. 210-251). Ha a tabernákulum a legszentségesebb Oltáriszentséggel a szentélyben található, a papok, diakónusok és a további szolgálatot tevők oltárhoz jövet és menet térdet hajtják, de a szentmise alatt nem. Különben mindenki térdet hajtotta, aki elhalad az Oltáriszentség előtt, kivéve ha körmenetben mennek. Azok a ministránsok, akik a körmeneti keresztet vagy a gyertyákat viszik, a térdhajtás helyett fejet hajtják.

A ciszterciek saját tradíciója legutoljára 1998-ban lett szabályozva a Rituale Cisterciense-ben. Ott a 43. oldalon a 2.2.a. szám alatt a következő áll: “Engedélyezve van, hogy az új római misekönyvet (beleértve a megváltoztatandó alkalmazásokat) sajátossá lehet tenni, de tekintetbe kell venni (lat. “habitatis prae oculis”): a térdhajtás helyett mély meghajlás, ahogy az a római misekönyvben elő van írva (...)”

A kérdésre, hogy az összes térdhajtást ki lehet-e váltani mély meghajlással, nehéz választ adni. Mindegyik kolostor helyi és specifikus tradíciókat követ, amelyek önmagukban értékesek. A tiszteletadás mindegyik formája végeredményben az egy igaz Istent tiszteli és ez a létezésének a jele, amelyet átélni kell.

„Rendünk kolostorait kivették a helyi püspökség befolyása alól (exemt). Ez azt jelenti, hogy az apát illetve az apátnő a házban a liturgiát szabadon rendezheti és emiatt megvonhatja az egyházmegyei püspök útmutatásait?”

A rendi közösségek számára az exempció a II. Vatikáni Zsinat “Christus Dominus – A püspökök pásztor feladatairól” (Nr. 33-35) dekrétumában van leírva és a Can. 678 CIC-ben egyházjogilag szabályozva van. Ott a következő áll:

“Az exemptio, mellyel szerzeteseket a római pápa vagy más egyházi hatóság tekintélye alá vonnak és a püspökök joghatósága alól kivesznek, leginkább a szerzetes intézmények belső rendjét érinti, azért, hogy az minél rendezettebb és egységesebb legyen, és biztosítsa a szerzetesi élet virágzását és tökéletességét:[33] további célja, hogy a római pápa rendelkezessen fölöttük az egyetemes Egyház, más illetékes hatóság pedig a maga joghatósága alá tartozó egyházak javára.[34] Ez az exemptio azonban nem akadályozza meg, hogy a szerzetesek az egyes egyházmegyékben a jog szabályai szerint a püspökök joghatósága alatt álljanak, amilyen mértékben ezt lelkipásztori tisztségük ellátása és a célszerűen irányított lelkipásztorkodás megköveteli.[35]”

678. kán. – 1. §. A szerzetesek alá vannak vetve a püspökök hatalmának, készséges engedelmességgel és tisztelettel tartoznak irántuk mindabban, ami a lelkek gondozását, az

istentisztelet nyilvános gyakorlását és a többi apostoli munkát illeti. –2. §. A külső apostoli tevékenység gyakorlásában a szerzetesek saját előljáróiknak is alá vannak rendelve, és kötelesek hűségesek maradni az intézmény fegyelméhez. Ennek a kötelességnek a teljesítését, ha szükséges, ne mulasszák el maguk a püspökök sürgetni. –3. §. Szükséges, hogy a szerzetesek apostoli munkájának szervezésében a megyéspüspök és a szerzetes előljárók közös tanácskozás alapján járjanak el.

Ennek megfelelően alapvetően a püspök ill. a püspöki konferencia kompetenciája a lelkipásztorkodásnak és a szentmisék nyilvános megtartásának szabályozása. Természetesen a liturgikus dolgokat, amelyeket nem a püspök szabályoz és a nem nyilvános szentmiséket az előljáró az adott rendi szabályzat szerint szabályozhat. Itt szeretnék mindenkit emlékeztetni arra, hogy nem csak a tekintély az egyetlen, amely a szentmisét jobbá és értelmesebbé tenni szándékozik, hanem a képzettség és a tudás is. Újra és újra ésszerű tehát a közösségben tanácsot kérni, ill. szakemberektől segítséget kérni.

„Énekelhetünk-e szekvenciákat a ciszterci rendben?

Az egyházzeneben a szekvencia egy lírai, himnusz jellegű ének. A szekvencia a római szentmise ordináriumának része bizonyos főünnepeken. A szekvencia fogalma a latin sequi szóból származik (lat. „követni“), mert a szentmise liturgiájában az ének eredetileg az Alleluját követte, mint jubilus, amely egy gazdagon formázott, szöveg nélküli dallam az Alleluja végén. A késői középkorban nagyon kedvelték a szekvenciákat. Körülbelül 5000 szekvenciavers ismert. A Tridenti Zsinat négyre csökkentette a szekvenciákat a római liturgiában: (1) „Victimae paschali laudes” (Húsvéti szekvencia), (2) „Veni Sancte Spiritus” (Pünkösdi szekvencia), (3) „Lauda Sion Salvatorem” (Úrnapi szekvencia), (4) „Dies irae” (Halotti szekvencia a Requiemben). „A Stabat mater” (A Fájdalmas Szűzanya emlékezetekor) 1727-ben kapcsolódott be ötödik szekvenciaként. A megújított liturgiában a Requiem Halotti szekvenciáját, a „Dies irae“-t kivették a misekönyvből és az imaórák liturgiájához kapcsolták: himnusként lehet énekelni az egyházi év utolsó hetén, ill. Halottak napján is elő lehet venni. A római misekönyv alapszabályzata szerint (IGMR Nr. 64) a szekvenciát a szentlecke és az evangélium között, az Alleluja előtt énekeljük. A Missale Romanum szerint Húsvétvasárnap (Victimae paschali laudes) és Pünkösdvasárnap (Veni Sancte Spiritus) kötelező a szekvenciát énekelni, a többi szekvenciákat (Lauda Sion Salvatorem, Stabat mater) fakultatívan lehet énekelni a szentmise részeként a megadott ünnepnapon. Rendünk direktóriuma ezt az új római gyakorlatot követi.

Az oka, hogy mi, ciszterciek az elmúlt évszázadok során miért tértünk el a szekvenciáktól és sok helyen még most is így van, az a múltban gyökerezik. A mise eredeti ciszterci rítusa a Chalon-sur-Saone (Lyoni egyházmegye) – ebben az egyházmegyében fekszik a Citeaux-i apátság – egyházmegyéjének a miserítusával egyezik meg. Ebben a gall-frank miserítusban nem volt szokás a szekvenciát énekelni. Mivel a Tridenti Zsinat elfogadta rítusunk önállóságát, ezért a szekvenciák sem lettek bevezetve. Amikor a ciszterci liturgia már inkább rómaivá kezdett válni, még ekkor sem került be a liturgikus könyvekbe a szekvencia, pedig sok más elem igen. Ezért kap említést mind a mai napig a direktóriumban a szekvencia. Aki a régi rendi tradíciót szeretné követni és lemond róla, akkor szabad ebben a kérdésben. Mégis érdemes ezekről a szép és mély értelmű szövegekről elmélkedni vagy a szentmisében felhasználni. Emiatt lettek ezek a „Laudes Vespertinae seu Cantus Diversi ad Benedictionem SS. Sacramenti” (Westmalle 1926) könyvben kiadva.

Zárás

Hálás köszönet az érdeklődésükért. Maradjanak egészségesek. Isten áldja meg Önöket és közösségüket.

Testvéri üdvözlettel:

Fr. Coelestin Nebel O.Cist.

✉ Stift Heiligenkreuz, Markgraf-Leopold-Platz 1, 2532 Heiligenkreuz im Wienerwald, Austria

💻 liturgia@ocist.org

☎ +43 680 44 64 364 (via WhatsApp y Signal) | Skype: coeli11

[Translatio: Sr. Ágnes O.Cist., Regina Mundi, HU]